

รูปอันวิจิตร

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺสโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “เรียนถามท่านอาจารย์เรื่องของการของจิต”

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อน ผมขอเรียนถามดังนี้ เมื่อเห็นผู้หญิงสวยแบบที่ชอบ จึงรู้สึกชอบ การที่ชอบนี้มาจากปัจจัยต่างๆ เช่น กรรมวิบากของจิตที่เคยชอบเช่นนี้มาก่อน เป็นต้น ถ้าเราทราบว่าชอบคือสภาวะ ไม่ใช่อารมณ์ ข้อนี้คือวิปัสสนาใช่หรือไม่ครับ

หรือในกรณี เช่น ได้กลิ่นควันจากคนสูบบุหรี่ เห็นความอึดอัดในใจ ความอึดอัดนี้เราเห็นเป็นสภาวะ เราก็แค่เดินหนี เราจะไม่โกรธ ไม่หงุดหงิด ไม่ฉุนเฉียวหรือรำคาญ จิตจะไม่กระเพื่อม เห็นเป็นเพียงอาการของจิต การที่เห็นเป็นอาการของจิต เราก็จะไม่ไปตอบรับ หรือปฏิเสธอาการนั้นๆ ไม่ไปอะไรกับมันเช่นนี้ใช่วิปัสสนาใช่หรือไม่ครับ

สรุป คือ เราจะเห็นสภาวะของจิต เช่น ความโกรธ เป็นต้น แล้วจิตตัวเองแยกออกจากอาการนั้นๆ เห็นเป็นสภาวะนั้นคือไม่ทำให้เกิดอาการที่ทำให้มีอาการกระเพื่อม หรือจิตหมองจากอาการของจิตนั้นๆ คือวิปัสสนาใช่หรือไม่ครับ

กราบขอบพระคุณอย่างสูง

ตอบ : ไม่ใช่ครับ ไม่ใช่วิปัสสนาใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ใช่ครับ

วิปัสสนาจะเกิดขึ้นจากจิตสงบแล้วเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง

ใช้จิตมันไม่สงบ จิตมันไม่สงบมันรับรู้ไปเฉยๆ แล้วก็มีสติปัญญาไป มันเป็นการปฏิบัติแนวทางหนึ่ง แนวทางหนึ่ง เห็นไหม เวลาบอกว่า “ถ้าใครกำหนดพุทโธๆ มันเป็นสมถะ มันไม่มีประโยชน์ ต้องใช้ปัญญา” ใช้สมถะนั้นมันเป็นสมาธิ “มันเป็นสมถะแล้วถ้าปฏิบัติไป

แล้วมันจะเห็นนิมิตๆ มันจะติดในนิมิต มันไม่เป็นประโยชน์ในการประพฤติปฏิบัติ” นี่เป็นความเห็นของแนวทางปฏิบัติแนวทางหนึ่ง

แต่ถ้าเป็นความเป็นจริง ศิล สมาธิ ปัญญา ศิลความปกติของใจเกิดสมาธิ เกิดสมาธิแล้ว สมาธิที่เป็นสัมมาสมาธิ สมาธิที่มีกำลังแล้ว สมาธิที่เป็นสัมมาทิฐิความเห็นถูกต้องดีงามแล้ว ถ้ามันเห็น เห็นอาการของจิต เห็นตามความเป็นจริง อันนั้นถึงจะเป็นวิปัสสนา

แต่คนเรามันไม่มีสมาธิ มันไม่มีสมาธิเป็นนักปฏิบัติได้อย่างไร “โอ้! เขาปฏิบัตินะ รู้ตัวทั่วพร้อม เขาขยับ โอ้ย! สมาธิเขาพร้อมนะ เขาทำอะไรนุ่มนวลไปหมดเลย” ไม่ใช่สมาธิ อันนั้นเป็นการสตัฟฟ์จิต จิตสตัฟฟ์ไว้ มันไม่ลงสมาธิ

ถ้าจิตเป็นสมาธินะ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนา-สมาธิ สมาธิคือจิตตั้งมั่น จิตไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น จิตเป็นอิสระ จิตเป็นจิต จิตที่เป็นสัมมาสมาธิ จิตเป็นจิต จิตที่เป็นขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

ไฉนมันพาดพิงอารมณ์อะไรละ มันพาดพิง รู้เท่าไร รู้สภาวะไร มันรู้อะไรนะ มันก็รู้แค่นั้น เพราะอะไร เพราะตำราสอนไว้อย่างนั้น ตำราสอนไว้ว่าเป็นอาการ สิ่งนี้เป็นอาการ เห็นไหม รู้ตัวทั่วพร้อมให้รู้เท่าทันจิตของตน แล้วคิดว่าเป็นวิปัสสนาไป ไม่ใช่ เป็นการสตัฟฟ์ไว้ คำว่า “สตัฟฟ์ไว้” คือว่า บล็อกไว้จิตอยู่แค่นี้ บล็อกไว้ด้วยอะไร บล็อกด้วยการคาดหมาย บล็อกด้วยสัญญาอารมณ์ บล็อกไว้ด้วยการศึกษาว่ามันเป็นวิปัสสนา มันเป็นวิปัสสนา

เหมือนกับเราทำสิ่งใดเรารู้เป้า ถ้ารู้เป้าแล้ว เห็นไหม ที่ว่าฝึกสมาธิ ฝึกสมาธิ แล้วสมาธิก็มาอยู่ในตำราหมดเลย พอดอบคำถามได้เป็นสมาธิ ฮี! เออ! สมาธิมันตอบถามได้ด้วยหรือ สมาธิเป็นสมาธิ สมาธิไม่ใช่เกี่ยวกับการตอบถาม สมาธิไม่เกี่ยวกับอาการเคลื่อนไปของจิต การพูดการจา การรับรู้ อาการเคลื่อนไป จิตมันเคลื่อนไปแล้วไม่ใช่สมาธิ ถ้าไม่ใช่สมาธินะ มันไม่มีหลักเกณฑ์ สิ่งที่เราเห็นนั้นไม่ใช่วิปัสสนา ไม่ใช่ใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ใช่!

ถ้าเป็นแนวทางปฏิบัติของหลวงตา หลวงตาท่านสอนว่า “ปัญญาอบรมสมาธิ แล้วถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิมันต้องมีสติ ต้องมีสติแล้วมีปัญญารู้เท่า รู้เท่าว่านี่คือปัญญาอบรมสมาธิ นี่คือการใช้ปัญญา พยายามแยกแยะ พยายามแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนที่มันปกคลุมหัวใจ หัวใจ จิตเดิมแท้ที่ส่องใส มันส่องใสแต่มันมีจอกแหน มีอารมณ์ มีความรู้สึกนึกคิดทับถมมันไว้ แหวกจอกแหน แหวกด้วยปัญญา เรียกว่าปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าแหวกจอกแหนออกเห็นน้ำ เห็นน้ำใสๆ นั่นนะจิตเดิมแท้คือสมาธิ”

ถ้ามันมีสติมีปัญญารู้ว่าเราทำอะไร เราทำอะไร มันก็เป็นสัมมาทิฏฐิความถูกต้องดีงามใช่ไหม แต่ถ้าเราไม่มีสติปัญญา เราก็นี้วิปลसनนะ แหวกจอกแหนๆ แหวกจอกแหนไม่มีจะแหวก แหวกอย่างไร แหวกจนไม่มีจะแหวก แหวกไปแหวกมามันก็อยู่นั่นนะ จอกแหนมันจะไปไหน จอกแหนมันก็อยู่ในสระนั่นนะมันไปไหน มึงแหวกก็แหวกไปสิ แหวกแล้วก็กลับมาใหม่ไง มึงแหวกก็วนอยู่ข้างหลัง แหวกไปข้างหลัง ข้างหลังก็วนกลับมาแล้ว

แหวกจอกแหน แหวกจอกแหน เขาแหวกจอกแหน ถ้าเรารู้ว่าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ใจ เพราะมันแหวกอย่างไรก็ไม่จบ แต่เราต้องเห็นน้ำ เราต้องแหวกจอกแหนออก เพื่ออะไร เพื่อเห็นน้ำ เราจะตักน้ำมาใช้ เราจะใช้น้ำนั้นเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าเราใช้น้ำเพื่อประโยชน์กับเรา เห็นไหม นั่นนะวิปลसनอยู่ตรงนั้น

นี่ก็เหมือนกัน “สิ่งที่เขาทำๆ มา ใจวิปลसनหรือไม่ครับ”

ไม่ใช่ ไม่ใช่ วิปลसनนี้ นึกไปเรื่อย เห็นสภาวะอย่างนั้น เห็นสภาวะอย่างนี้ ก็นึกไปเรื่อย แต่ถ้ามีสติเท่าทันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันอย่างที่ว่า ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เราต้องรู้ว่าเราทำอะไรอยู่ เรามีสติสัมปชัญญะพร้อมใจ

นี่ไง กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใจ ไม่ให้เชื่อว่าตำราว่าไว้อย่างนั้น ตำราพูดไว้จริง พุทธพจน์ๆ ที่องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้ถูกต้องดีงามทั้งนั้น แต่ใจเราใจปลัน ใจปลันทฤษฎีของพระพุทธเจ้า ใจปลันธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วสำคัญตกว่าเป็นอย่างนั้นๆ แต่ไม่เป็น ไม่เป็นหรือ แต่ถ้าเป็นความจริงๆ นะ เป็นความจริง
 รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง มันจะรู้เท่าหมดละ

เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่มัน เห็นใหม่ ที่ท่านศึกษามากมาเป็นถึงมหา “มหา สิ่ง
 ที่ศึกษามา ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราเกิดใส่ศรัทธาไว้ละ เราเชิดชูไว้ละ”
 เราเชิดชูไว้ แต่! แต่การศึกษามาเป็นการศึกษา แล้วถ้าท่านไม่บอก ท่านประพฤติปฏิบัติมาก่อน
 คนเรามันจะสวมรอย กิเลสมันจะบังเงามันจะอ้างอิงไปหมด เหมือนเรารู้ใจทั้งหมดแล้ว เพราะ
 เราศึกษาดำรามาหมดแล้ว เรารู้หมดแล้ว นิพพานเป็นอย่างนั้น ว่าอย่างนั้นเลย แล้วทำไปเถอะ
 มันก็นิพพานๆ ทั้งๆ ที่ทำยังไม่ได้อะไรเลยจะนิพพานๆ

หลวงปู่มันท่านบอก “มันจะเตะ มันจะถีบกัน” คือมันจะมีสัญญา คือมันจะมีอาการที่
 ทำให้การปฏิบัติมันมันมั่ว มั่วนี้มั่วๆ มั่วไปเรื่อย มั่วจนเป็นธรรม มั่วจนว่าเป็นธรรม แต่มั่ว ธรรมมั่ว
 ไม่จริงหรือ หลวงปู่มันท่านบอกว่า “ให้เอาการศึกษาในสโมกลงในส่มองลินชักไว้ก่อน เพราะเรา
 ศึกษามาเป็นความจำ ในส่มองเราส่มองลินชักไว้ แล้วลือกกุญแจไว้ อย่าให้มันออกมา แล้วปฏิบัติ
 ไป”

ถ้าปฏิบัติไป พอถึงที่สุดแล้ว ใ้อสิ่งทีเรียนมากับความเป็นจริง อันเดียวกันเลย
 ที่พุทธพจน์ที่องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าพูดไว้จริงหมดเลย แล้วเราก็ปฏิบัติได้
 จริงด้วย แล้วเข้ามานะ กราบแล้วกราบเล่า กราบพระพุทธเจ้า กราบธรรมชาติขององค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันละเอียด มันลึกซึ้ง มันซาบซึ้ง มันไม่ใช่บอกว่า “อย่างนี้
 เป็นวิปัสสนาหรือไม่ครับ” ถ้าอย่างนี้เป็นวิปัสสนาหรือไม่ครับแสดงว่าเิ่งไม่รู้ ถ้าใครยังถามอยู่
 คือไม่รู้หมด

ฉะนั้น สิ่งทีบอกว่า “สิ่งทีเขาเห็นมันเป็นวิปัสสนาหรือไม่”

ไม่ ไม่ใช่ ถ้าเป็นวิปัสสนาทำอย่างไร ก็ต้องกลับมาพุทธโธ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออก
 นี่ก็โธ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิให้มีบาทมีฐานก่อน เราเป็นสมาธิเราก็รู้ว่า เป็นสมาธินะ เป็น

สมาธิ หลวงตาท่านพูดเอง คนที่ภาวนาเป็นแล้วท่านบอกเลย “ถ้าใครทำสมาธิได้นะพออยู่พอ กิน” เพราะในสมาธิ ในพุทธพจน์ ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้เลย ใน พระ-ไตรปิฎกนะ “ถ้าใครทำสมาธิได้เหมือนกับมีบ้านมีเรือนอยู่หลังหนึ่ง สุขสบายเลย คนที่ไม่มีสมาธิเหมือนคนไร้บ้าน คนอยู่กลางถนนตากแดดตากฝนตลอด”

นี่อยู่ในพระไตรปิฎกนะ ใครทำสมาธิได้เหมือนมีบ้านมีเรือนหลังหนึ่ง คนที่ไร้บ้านกับ คนมีบ้านต่างกันไหม คนที่มีบ้านมีเรือนหลังหนึ่ง ทำแค่สมาธินี้แหละ ฉะนั้น คนมันยังไม่รู้จักใจ มันก็คนไร้บ้านใช่ไหม แล้วมันก็สำคัญตว่ามันมีบ้าน แต่มันก็ไร้บ้านอยู่อย่างนั้น “ว่างๆ ว่างๆ อย่างนี้เป็นวิปัสสนาหรือไม่” คือคนไร้บ้าน คนไร้บ้านไร้ที่อยู่อาศัย ไร้สภาวะ

แต่กรรมฐานเราหาบ้านหาเรือน พุทโธๆ จนจิตสงบไป จิตสงบคือบ้านเรือนของเรา เรา ทำสิ่งใดขึ้นมามันก็เข้าไปบ้านเราใช่ไหม เรามีบ้าน เราเก็บเงินเก็บทองได้ แต่คนไม่มีบ้านมันจะ เก็บไว้ไหนล่ะ ผูกไว้ตามเนื้อตามตัวนี่แหละ แล้วก็เดินเร่ร่อนไป เดียวใจรปล้นหมดล่ะ นี่พูดถึง ข้อเท็จจริงไง ทำสมาธิ สมาธิมันมีผลขนาดนั้น แต่ที่ทำๆ กันนี้มีจิตสมาธิส่วนใหญ่ แล้วทำแล้ว มันเป็นการสตัฟฟ์จิตไว้ เป็นการกอดจิตไว้ ไม่ใช่หรอก

ถ้าใครได้สมาธิแล้วนะ ถ้าคนได้สมาธินะ **ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต** ถ้าได้สมาธิแล้วจะเชื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก แต่พวกเรานี้พวกเร่ร่อน ยัง ทำอะไรไม่ได้มันคง ยังสงสัยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ใครทำสมาธิได้บ้าง โอ้โฮ! พุทฺธะ สมาธิคือพุทโธไง พุทโธคือพุทฺธะ พุทฺธะคือผู้รู้ แล้วผู้รู้มันแจ่มแจ้งขึ้น ใครได้สมาธิ นะ เว้นไว้แต่เป็นมิจฉา มิจฉาพอได้สมาธิแล้วมันอยากแสดงฤทธิ์แสดงเดช อันนั้นเป็นมิจฉา มิจฉามันก็ไม่นึกถึงพระพุทฺธเจ้า แต่ถ้าใครเป็นสัมมาทิฏฐินะ พอจิตสงบแล้ว เพราะมันเห็น พุทฺธะไง มันเห็นผู้รู้ในตัวเราไง ถ้าเป็นสมาธิแท้ๆ นะ

ส่วนใหญ่เป็นสมาธิปลอมๆ ใจ สมาธิปลอมๆ ก็สมาธินี้เกา สตัฟฟ์ไว้ กอดจิตไว้ มันไม่ ราบซึ่งอะไรหรอก เหมือนคนวางยาสลบตัวเอง ดูดแล้วก็สลบไปเลย เออ! สมาธิตาลอยหรือ ไม่

มีหรือ สมาริไม่มีตาลอย นี่พูดถึงว่าถ้าไม่ทำสมาธิก่อน ปัญญาเกิดขึ้นเป็นโลกียปัญญา แล้วโลกียปัญญาโดยกิเลสตัดหาความทะยานอยากด้วย บอกว่าอันนี้เป็นวิปัสสนา ไม่ใช่ ไม่ใช่ ทั้งสิ้น แต่ถ้าเป็น ไช้ นะ เราต้องทำสมาธิของเรา

ที่นี้อยู่ที่คำถามไฉ่ คำถามที่เขากล่าวมาว่า “ผมขอถามท่านอาจารย์ครับ ขอเรียนถามดังนี้ครับ เมื่อเห็นผู้หญิงสวยที่แบบว่าชอบ จึงรู้สึกว่าจะชอบ การที่ชอบนั้นมันเป็นปัจจัยให้เกิดวิบากกรรมของจิต เช่น มีความคิดต่างๆ” ใ้ฉันมันคิดอย่างนี้บ้าง แล้วก็แต่งนิทานเลย จะเขียนธรรมดาแล้ว เห็นผู้หญิงว่าชอบก็ว่าชอบเลย เขียนไปเลย เวลาคนนะกิเลสเป็นเรา เราเป็นกิเลสเป็นอย่างนี้

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมะรูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่! ผู้หญิงสวยขนาดไหนก็ไม่ใช่กิเลส เฉพาะตัวของเรานะ แต่ตัวผู้หญิงมีกิเลส แต่ที่ถูกลืมคือ ตัวผู้หญิงตัวเขามีกิเลสเพราะเขาเกิด แต่ตัวผู้หญิงกับเราไม่ใช่กิเลสของเรา ไม่ใช่! รูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ผู้หญิงมันจะสวย มันจะไม่สวยขนาดไหน ตัวมันเป็นกิเลสใหม่ ไม่ใช่! เพราะเขาเป็นคน ไม่ใช่เรา

เราต่างหากมีกิเลส รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ตัดหาความทะยานอยากของเราต่างหากคือกิเลส เราไปเห็นผู้หญิงแล้ว เราชอบผู้หญิงใช่ไหม ใ้ความชอบนั้นมันเป็นตัดหาความทะยานอยาก แต่ตัวผู้หญิงก็เป็นตัวผู้หญิงใช่ไหม ตัวผู้หญิงจะเป็นกิเลสใหม่ รูป รส กลิ่น เสียงไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่! ตัดหาความทะยานอยากของคนต่างหาก ตัดหาความทะยานอยากในใจของเราต่างหาก ใ้ความอยากได้เขามาเป็นสมบัติของเราคือกิเลส

แต่ผู้หญิงของเรา โอ๊ย! คนนี้ถูกสเปคเราเลย ไปให้อีกคนมาดู ใ้โฮ! เฮ้ย! มึงชอบได้อย่างไรวะ ดูไม่ได้เลย มันเป็นกิเลสของเรา แต่ไม่ใช่กิเลสของคนอื่น เพราะความชอบมันไม่เหมือนกัน คนเราชอบผู้หญิงในรูปร่างอย่างนี้ อีกคนหนึ่งชอบผู้หญิงในรูปร่างอีกแบบหนึ่ง ถ้ามันรูปร่างที่ตรงกับกิเลสเรา เราก็ชอบ แต่มันไม่ตรงกับกิเลสคนอื่น เขาก็ไม่ชอบ เขาเป็นกิเลส

หรือ ตัดทอนความทะยานอยากของคนต่างหากเป็นกิเลส รูปอันวิจิตร ข้าวของเงินทอง แก้วแหวนเงินทองในโลกนี้ไม่ใช่กิเลสทั้งนั้น ไม่ใช่ ไม่ใช่

นี่พูดถึงธรรมะแท้ๆ นะ แต่โดยสามัญสำนึก คนเราฆ่ากันตายเพราะเงินบาทเดียว เงินบาทเดียวก็แย่งชิงกันจนฆ่าตายเป็นกิเลสใหม่ ใ้ฉันนั้นมันไปเห็นแต่วัตถุภายนอกใจ ใจของมีค่าของมีค่า มันทำให้คนทำร้ายกัน คนฆ่าทำลายกัน นั่นเพราะอะไร เพราะคนมันตะเกียกตะกายต้องการชิงทรัพย์กัน อันนั้นมันฆ่ากันเพราะในใจของเขาหยาบช้าไป

แต่ดูเวลาคนที่เขามีศรัทธา เขาเสียสละได้มหาศาล เขาเสียสละได้ทั้งนั้น เวลาพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์แม้แต่ชีวิตยังสละได้เลย ทุกอย่าง ดูพระเวสสันดร เห็นไหม สละจนประชาชนในบ้านในเรือนเขาได้ออกจากราชวังเลย นั่นเพราะเป็นชาติสุดท้ายของพระพุทธเจ้า เป็นชาติสุดท้ายที่ว่าเสียสละทั้งนั้น เวลาเสียสละ เพราะเสียสละ เพราะเห็นคุณค่าของใจไป เพราะเสียสละเห็นคุณค่าของบุญกุศลในใจของตนไป

เวลาเขาทำ ทำอย่างนั้น แต่เวลาคนที่เขาแย่งชิงกัน ฉะนั้น บอกว่า รูป รส กลิ่น เสียง รูปอันวิจิตร เสียงอันวิจิตร ทรัพย์สินอันวิจิตร วิจิตรขนาดไหนก็ไม่ใช่กิเลส มันเป็นแร่ธาตุ มันเป็นธาตุ มันไม่มีชีวิต กิเลสตัดทอนความทะยานอยากในใจเราต่างหาก ถ้ามีสติปัญญาอย่างนี้ บั๊มันก็จะโทษตัวเราคนเดียวไป

ไม่ใช่หรอก เห็นผู้หญิงที่สวยงามที่ชอบ มันถึงรู้สึกชอบ โอ้! โทษผู้หญิงเลยนะมึง ไปโทษแร่ธาตุข้างนอกว่ามันทำให้เราชั่ว แต่ความจริงคือเราชั่วเอง เราชั่วเอง แล้วเราไปแสวงหาสิ่งนั้นเอง ถ้าเราชั่วเอง เราก็ต้องควบคุมตัวเราเองใช่ไหม

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนเข้ามาที่ใจของสัตว์โลกไป สอนเข้ามาที่ใจของเรา ถ้าใจของเรานะ แผ่นดินธรรม ถ้าหัวใจมันเป็นธรรมแล้ว ใ้สิ่งนั้นนะไม่มีการแย่งชิง ไม่มีการทำลายกัน ใ้คนที่ทำลายกัน ทำร้ายกัน เพราะว่าไปแย่งชิงสิ่งนั้น เพราะจิตใจมันหยาบ จิตใจมันต่ำต้อยกว่าวัตถุอันนั้น มันถึงแย่งชิงอันนั้น ถ้าหัวใจมันสูง

กว่าวัตถุอันนั้น มันจะไปแย้งชิงอันนั้นทำไม เรามีวัตถุนี้เลย เรายังจะให้เขาเลย แล้วเราจะไปแย้งชิงอะไร

อันนี้พูดถึงสิ่งที่ว่า “เห็นผู้หญิงที่สวยงาม มันถึงเป็นสภาวะ เป็นปัจจัย มันเป็นอารมณ์ไม่ใช่ไหม อย่างนี้เป็นวิปัสสนาหรือไม่”

ไม่ ไม่ใช่ แต่ถ้ามันมีสติปัญญา มีสติปัญญาเรารู้เท่าทันอารมณ์ของตน ไม่ใช่รู้เท่าทันผู้หญิงนะ ผู้หญิงเป็นเหตุผลกระทบเท่านั้น เป็นภาพที่เห็นมันไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่อะไรทั้งสิ้น มันเป็นเรื่องของเขา ความทะยานอยากในใจของเราต่างหาก ถ้าเรารู้เท่า รู้เท่า เห็นไหม ผู้หญิงนั้น ในสมัยพุทธกาล เห็นไหม นางอะไรที่สวยงามที่สุดใจ แล้วไม่ยอมไปพึ่งเทศน์พระพุทธรูปเจ้าเลย สุดท้ายแล้วมาพึ่งเทศน์พระพุทธรูปเจ้า พระพุทธรูปเจ้าเนรมิตให้มีผู้หญิงคนหนึ่ง แล้วสวยกว่าคนนั้นอีก แล้วมันก็แก่ชราภาพไปเรื่อยๆ ชราภาพไปเรื่อยๆ ให้อุบายนั้นบรรลุนิพพานเลยนะ

ไฉนก็เหมือนกัน ให้อุบายที่เราไปเห็น ไปเห็น ถ้าเราเห็นมันชราภาพ เห็นอย่างนั้นนะ เห็นอย่างนั้นแล้วถอนที่ใจนี้ ถ้าเรารู้เท่าทันอารมณ์ของเรา เห็นไหม รู้เท่าทันอารมณ์ของเรานะ ผู้หญิงก็เป็นผู้หญิง เราไปชอบเขา เรามั่นใจ เราแอบรักภาพลักษณะเขา มา ถ้ามันมีสติปัญญาอย่างนี้ เราเท่าทันนะ ตอกย้ำเลยมึงนะใจ เขาไม่รู้ตัวเลย เขาเดินผ่านไป แล้วแอบไปชอบเขา แอบไปรักเขา ถ้ามันรู้เท่าทันอย่างนี้บ๊อบมันอายนะ พอปัญญามันรู้เท่ากิเลสมันอายนะ มันสงบลง

นี่ปัญญาอบรมสมาธิ ไม่ใช่วิปัสสนา ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้ามีปัญญาอบรมสมาธิ เห็นไหม แค่นี้ก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ไม่ใช่วิปัสสนาหรอก วิปัสสนามันต้องจิตสงบแล้ว พอจิตสงบแล้ว พอไปเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงนะ มันชนพองสยงองเกล้า มันสะเทือนกิเลสอันนั้นมันถึงจะเป็นวิปัสสนา วิปัสสนาปัญญามันลึกซึ้งกว่านี้เพราะมันเป็นภาวนามยปัญญา

ไฉนมันเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาความคิด สัญชาติญาณ คิดด้วยสมอง คนคิดด้วยสมองวิทยาศาสตร์ โลกมาจากอวิชชา คิดด้วยกิเลส

เวลาจิตสงบแล้วกิเลสสงบตัวลง สัมมาสมาธิ กิเลสสงบตัวลง ถ้ามีภาวนามย ปัญญา ปัญญาของธรรม เรียกว่าโลกุตตรปัญญา ปัญญาเหนือโลก ไร้โลกียปัญญา ปัญญาได้โลก ปัญญาแบกโลก แบกกิเลสต้นเหตุความทะยานอยากของตน แต่ถ้าเป็น วิปัสสนา มันปัญญาเหนือโลก มันเป็นโลกุตตรธรรม มันเป็นโลกุตตรปัญญา ถ้า ปัญญาอย่างนี้เกิดขึ้นถึงจะเป็นวิปัสสนา วิปัสสนาเป็นแบบนี้

แต่มันเป็น ถ้าเป็นความถูกต้องดีงาม มีสติสัมปชัญญะ จะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเป็นจริงนะ ที่มันไม่เป็นจริง เราถึงยกตัวอย่าง เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียง อันวิจิตรไม่ใช่กิเลส เราเห็นพระพุทธรูป นุ่นก็กิเลส นีก็กิเลส ไปชี้แต่กิเลสอยู่ข้างนอก แต่มันไม่ใช่กิเลสที่ใจมันเลยนะ มันไม่เคยชี้ตัวมันเองเลยนะ แต่ถ้ามันชี้ตัวมันเอง อันนี้ต่างหากแก้กิเลส อันนี้ต่างหาก อันนั้น ไม่ใช่ อันนั้นเรื่องของเขา อันนั้นเรื่องของเขา กิเลสมันอยู่ที่นี้ มันอยู่ที่ใจเรานี่

มันเรื่องของเขาใช่ไหม สังคมมันก็เป็นอย่างนี้ สังคมเขาก็มีอย่างนั้น คนมีบุญกุศล คน ตกทุกข์ได้ยาก มันก็มีอย่างนี้ เรามีสติปัญญา เรามีความสามารถจะอุ้มชูเขาได้ไหม ถ้าเรามี สติปัญญาสามารถจะอุ้มชูเขาได้ เราก็อยากจะอุ้มชูเขา ถ้าเราไม่มีสติปัญญาสามารถจะอุ้มชู เขา เตี้ยอุ้มค่อม ตัวเองก็จะตายอยู่แล้ว จะไปให้มันตายเร็วขึ้นหรือ

แต่ถ้าตัวเองมีสติปัญญา มีความสามารถจะช่วยเหลือเจือจานเขา เราก็ควรทำ ถ้าเรา ไม่มีสติปัญญาจะช่วยเหลือเจือจานเขา เห็นไหม อธิปไตย ๔ พรหมวิหาร ๔ ช่วยเต็มที่แล้วช่วย ไม่ได้ก็อุเบกขา ช่วยเต็มที่แล้ว ไม่อย่างนั้นมันตายเลย จะช่วยเขาจนไม่มีสติปัญญา แต่ถ้าเรา ช่วยเขาจนสุดความสามารถแล้วมันเป็นกรรมของสัตว์แล้ว อุเบกขา คือ ไม่ทุกข์ไม่ร้อนไปกับเขา เออ! กรรมของสัตว์ ทางใครทางมัน เออ! จบ

นี่ไง อธิปไตย ๔ ผู้ที่มีคุณธรรมเขามีคุณธรรมอย่างนี้ ใ้ไม่ช่วยเป็นไปไม่ได้ เขาช่วย เต็มที่แล้ว แต่ช่วยแล้ว ช่วยถึงที่สุดแล้ว มันเวรกรรมของสัตว์ เวรกรรมของเขา ไล่เดือนนะ เรา เห็นไล่เดือนใช่ไหม เราสงสารมันนะ เอาไล่เดือนมาไว้บนโต๊ะมันอยู่ไหม ไล่เดือนมันอยู่ในดินใช่

ไหม ไล่เดือนมันจะกลับลงดิน เราเห็นไล่เดือนขึ้นมา โอ้โฮ! น่าสงสารๆ อู้ฮู! ทะนุถนอม ไม่ใช่ ไม่ใช่ ไล่เดือนเอามันกลับไปในที่ดินนั้นนั่นคือบ้านเรือนของเขา

นี่ก็เหมือนกัน มันเรื่องของเขา อธิติบาท ๔ ใจ พุดถึงเวลาว่า รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตร ไม่ใช่กิเลส หากกิเลสให้เจอ หาให้เจอก่อน

นี่ไง แล้วกรณีที่ว่า “ถ้าได้กลิ่นควันบุหรี่เป็นความอึดอัดและเป็นสภาวะหรือไม่ มันเป็นเรื่องวิปัสสนาหรือไม่”

ไม่ ไม่ทั้งนั้น มันเป็นเรื่องว่าปัญญาชนเขาที่รู้ได้เรื่องการสูบบุหรี่ ตอนนี่เขารณรงค์เลย งดสูบบุหรี่มันจะได้ไม่เอาโรคภัยไข้เจ็บเข้ามาสู่ตัวเรา มันอยู่ที่สมองของคน อยู่ที่วุฒิภาวะของคน อาหารสิ่งใดที่เป็นพิษเรายังไม่เอาเข้ามาร่างกายเราเลย ใ้หนี่เอาบุหรี่มาสูบ มาสูบของเขา เว้นไว้แต่ถ้ามันเป็นโรคภัยไข้เจ็บนะ มันมี มันมียาที่เขาพวกเป็นไซนัสพวกเป็นอะไร มันมี ยาพ่น ใ้พวกยาพ่น ยาสูบ เขาแก้ไซนัสแก่นั่น ใ้กรณีไข้เจ็บไข้ได้ป่วยนั้นอีกเรื่องหนึ่งนะ เพราะสรรพสิ่งในโลกนี้ ยาสูบ พังสิ ยาสูบมันเป็นยา แต่เราสูบกันมากเกินไป เราสูบกันจนเป็นกิเลสไป ยาสูบ ยา ยา แต่กินยาจนร่างกายมีสารพิษ มันอยู่ที่ความพอดีไป ยาสูบ มันมียานะ ยาพ่นควัน ยาต่างๆ มันมี

ฉะนั้น เราบอกว่าธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านรู้ว่าอะไรควรไม่ควร มันเหรียญมีสองด้านเท่านั้น บัญญัติธรรมวินัยไว้แล้ว บัญญัติกฎหมายไว้แล้ว ถ้าเป็นปัญญาชน กฎหมายนั้นก็ทำให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข แต่ถ้าคนเล่ห์เหลี่ยมก็ใช้กฎหมายนั้นแสวงหาประโยชน์กับตน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งใดองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ ถ้าทำถูกต้องดีงามแล้วมันไม่เบียดเบียนเราหรอก นี่พุดถึงว่าเวลาสูบ เห็นแล้วมันอึดอัดขัดข้อง ปัญญาชนเขาคิดได้ แล้วมันเป็นวิปัสสนาหรือไม่ เป็นปัญญาอบรมสมาธิทั้งนั้น เพราะจิตยังไม่สงบ ถ้าจิตสงบแล้วเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงมันถึงจะเป็น

บทสรุป สรุปว่า “ถ้าเป็นสภาวะจิต ความโกรธ เป็นต้น แล้วจิตตัวเองแยกออกมาจาก อากาหรนั้นๆ เป็นสภาวะ” แยกออกจากอากาหรนั้นๆ มันก็กดไว้ มันก็แยกได้ทั้งนั้น แบ่งข้าง อ้าว! ความดีไปอยู่ตรงนั้น ความชั่วไปอยู่ทางนี้ จัดหมดเลยบอกว่ามันจะเขียนได้ไง มันเป็นปัญญา อบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิมันทำได้ ปัญญาความคิด เวลาคนนอนหลับแล้วฝัน มันจะเร็วมาก พับๆ ความเห็นจากนามธรรม นี่ก็เหมือนกัน ความคิดคนมันเร็วมาก มันจะคิดอย่างไรก็ได้ จะคิดอย่างไรก็ได้ จะเป็นจริงไม่จริง ไม่มี เพราะไม่มีรสของธรรม

ถ้าเป็นความจริงนะ ศีล สมาธิ ปัญญา มันมีเหตุมีผล ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีเหตุ มันต้องมีศีล มันต้องมีสมาธิ มันต้องมีปัญญา สมาธิก็รับรู้ได้ว่ารสของสมาธิมันมีความสุขมาก รสของปัญญามันลึกซึ้งกว่ารสของสมาธิหลายร้อยหลายพันเท่า รสของปัญญาที่พร้อมสัมมาสมาธิ มันเป็นดาบเพชรมันฟาดฟันกิเลสขาดเป็นชั้นๆ เข้าไปเลย แล้วมันไม่รู้จัก หรือ ยังซื่อป้ออยู่เนาะ ยังตาป้ออยู่บอกอันนั้นเป็นธรรม ไม่มี ถ้าเป็นปัญญาต้องเป็นอย่างนี้มันมีรสชาติของมัน มันมีความจริงของมัน ถ้ามีความจริงของมัน มันถึงจะเป็นความจริงของมัน แต่นี่บอกว่า “กายกับใจมันแยกจากกัน” มันก็แยกได้ แยกได้ทั้งนั้น ฉะนั้น “มันเป็นวิปัสสนาหรือไม่” ไม่

เราพูดถึงความเห็นของโลกใจ ความเห็นของโลก ปัญญา ปัญญาคือความคิดใจ ความคิดอย่างนั้นมันเป็นโลกียปัญญาไง ถ้าเป็นโลกียปัญญาแล้วเดี๋ยวนี้เป็นปัญญาชนใหม่ พอปัญญาชนถึงบอกว่าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิ ไม่ใช่วิปัสสนา วิปัสสนาเป็นภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญามันจะมีสัมมาสมาธิที่ลึกซึ้งกว่า แค่สมาธิมันก็สุขแล้ว แล้วถ้ามีปัญญาอีก ไฮ้ไฮ้! มหาศาลเลย แต่ไม่เป็นอย่างนี้หรอก

ฉะนั้น คนที่เป็นจริงมันต้องมีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง ท่านถึงวินิจฉัยเรื่องอย่างนี้ได้ ฉะนั้น คำถามนั้นก็ป็นอันว่า ไม่ใช่! เด็ดขาด ไม่ใช่วิปัสสนา สูงที่สุดคือปัญญาอบรมสมาธิ สูง

ที่สุดนะ ถ้ามีความเห็นผิดไม่ใช่ เป็นมิจฉาสมาธิ มิจฉา มิจฉา มิจฉาการประพฤติปฏิบัติ เป็นมิจฉาทังหมด ถ้าเป็นสัมมาก็คืออีกอย่างหนึ่ง นี่พูดถึงความเห็น จบ

ถาม : เรื่อง “คนไม่สู้ชีวิต”

กราบท่านอาจารย์ที่เคารพ

ผมมีคำถามที่อยู่ในใจที่อยากถามท่าน ผมภาวนาโดยใช้พุทโธกับตามดูลมหายใจและถือศีล ๕ แบบเคร่งครัด และพยายามนั่งให้ได้เข้าหนึ่งชั่วโมง เย็นหนึ่งชั่วโมง และพยายามลดละเลิกความอยากที่ไม่จำเป็นในชีวิตลงบ้าง ทำแบบนี้มาเกือบจะ ๓ ปีแล้วครับ แล้วช่วงหลังมานี้ผมเริ่มรู้สึกเบื่อการทำงาน เบื่อกับเพื่อนร่วมงาน เบื่อที่จะรับผิดชอบ เบื่อที่จะตื่นนอนทำงานให้ได้ผลตามที่บริษัทตั้งเป้า รู้สึกเครียดและเหนื่อยใจ แต่ผลตอบแทนที่ผมได้รับทุกเดือนก็คุ้มค่ากับการทำงานลงไปครับ แต่ผมกลับรู้สึกไม่อยากจะใช้ชีวิตแบบนี้ครับ มันเหมือนจะหมดไฟ มันเหมือนเราทำงาน ทำเพื่อแลกกับเงิน แล้วพอได้เงินมาก็เอาเงินมาสนองความต้องการของชีวิตทั้งสิ้น ทั้งสิ่งที่จำเป็น และสิ่งที่ไม่จำเป็น วนอย่างนี้ไปเรื่อยๆ

ผมเลยมีความคิดแวบเข้ามาว่า ถ้าผมจะต้องสู้ดิ้นรนให้กับชีวิตการทำงานจนวันตายทำไมผมไม่ไปดิ้นรนต่อสู้อยู่ในเพศบรรพชิตเลย ถ้าบางที่มีบุญบารมีมากพอ อาจส่งให้ได้มรรคผลก็ได้ ผมเคยบอกความรู้สึกนี้ให้แม่กับเพื่อนสนิทฟัง เขาแย้งว่าอาจจะเป็นแค่ความเบื่อชั่วคราวก็ได้ ถ้าเข้าไปบวชแล้วคนเขาจะมองว่าเราเป็นคนไม่สู้ชีวิต หนีปัญหา แล้วถ้ามาบวชแล้วอยู่ไม่ได้ต้องสึกออกมาจะทำงานอะไร อายุก็มากแล้ว (ปัจจุบันผมอายุ ๓๘ ปี) คนเขาจะนิินทาเอาว่าทางโลกก็อยู่ไม่ได้ ทางธรรมก็ไปไม่รอด

ผมขอความเมตตาจากท่านอาจารย์ชี้ทางแห่งปัญญาให้ผมที และเราจะทราบได้อย่างไรว่า เราพร้อมที่จะออกบวชได้แล้ว กราบขอบพระคุณครับ

ตอบ : ถ้าเรารู้สึกว่าเราพร้อมที่จะออกบวชได้แล้ว เพราะเรามาบวชเสร็จแล้วก็จบไป เราบวชแล้วเป็นพระ ก็บวชแล้ว แต่ถ้ายังไม่ได้บวช ยังไม่ได้บวชยังวิตกกังวลอยู่ ยังอยู่กับชีวิตนี้ ถ้าอยู่

กับชีวิตนี้ เห็นไหม คนที่มีสติปัญญาคิดได้อย่างนี้ มีสติปัญญาคิดได้อย่างนี้ ถ้าคิดได้ว่าเรา
อยากบวช มีคนคิดว่าอยากบวช อยากบวช อยากจะไปเยอะแยะมากเลย

ฉะนั้น เวลาบวชไปแล้ว ชีวิตของโลกประจำวัน หน้าที่การงานของเราก็เป็นสังค
สังคหนึ่ง บางคนนะเบื่อโลกมากเลย อยากจะหนีสังคมนะ แล้วจะบวชเป็นพระ นึกว่าบวชเป็น
พระแล้วจะมีเราอยู่คนเดียว อยู่กับป่า ไม่ใช่ พอบวชมาเป็นพระบ้าง พระก็มีพระเยอะแยะเลย ก็
เป็นสังคอีกสังคหนึ่ง สังคของพระมันก็มีการกระทบกระทั่งกันเป็นเรื่องธรรมดา

แต่นี้สังคของพระมันก็มีศีลนะ ถ้ามีศีลนะ แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี เห็นไหม ครูบา
อาจารย์ที่ดีท่านจะคุ้มครองดูแล คุ้มครองดูแลพระบวชใหม่ เพราะเวลาพระบวชมาแล้วต่างคน
ต่างตีกอกตัว คนที่ไม่มีบารมี “พระพุทธานิพนพานไปแล้ว ครูบาอาจารย์เราก็ตายไปแล้ว
เหมือนกับเป็นคนกำพร้าไม่มีพ่อไม่มีแม่” แต่ความจริงธรรมวินัยมันมี มีอุปัชฌาย์อาจารย์
อุปัชฌาย์เหมือนพ่อเหมือนแม่ ถ้าอุปัชฌาย์สิ้นชีวิตไปให้อยู่กับอาจารย์ ถ้าอาจารย์เราอนิสัง
แล้วต่างคนต่างรับผิดชอบดูแลกัน

ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดีท่านจะเลี้ยงดูเรา อย่างเช่น หลวงตา ครูบาอาจารย์เรา ท่าน
ระลึกถึงหลวงปู่มน้ำตาไหลทุกที หลวงปู่เจี๊ยะนะอย่าให้พูดถึงหลวงปู่มน้ำเลย พูดถึงร้องไห้เลย
เราเคยอยู่กับท่าน เวลาตักอาหารอยู่นี้แล้วท่านก็นั่งร้องไห้ ใจเราก็แปลกใจ ถาม “หลวงปู่ หลวง
ปู่ร้องไห้ทำไม” “คิดถึงหลวงปู่มน้ำ” เพราะวันนั้นอาหารมันมาแล้วอาหารมันมีคุณภาพหน่อย
อาหารดีว่าอย่างนั้นเถอะ ท่านบอกว่า “เวลาตักอาหารที่ไร คิดถึงหลวงปู่มน้ำ ท่านไม่เคยเจอ
อาหารแบบนี้เลย”

เพราะตอนที่หลวงปู่เจี๊ยะอยู่กับหลวงปู่มน้ำท่านอยู่ทางภาคเหนือ อยู่กับพวกคนไทย
ภูเขามันไม่มีอาหารอะไรหรอก มันก็มีของป่าทั้งนั้น ท่านไม่เคยอย่างนี้ไง เวลาตักอาหารดี ๆ
หลวงปู่เจี๊ยะนั่งร้องไห้เลยนะ นี่พูดถึงว่าเราอยู่กับครูบาอาจารย์ที่ดี หลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตา ท่าน
จะเรียกพ่อแม่ครูจารย์เป็นทั้งพ่อทั้งแม่ ทั้งพ่อทั้งแม่ก็ดูความเป็นอยู่ถ้าเป็นอาจารย์ไง เราอยู่

ทางบ้านเราก็มีพ่อแม่ พ่อแม่ก็เลี้ยงดูเราได้แต่ตัวเท่านั้น โลกนี้เลี้ยงกันได้แต่ตัว แต่ถ้าเป็นครูบา อาจารย์ที่ดีเลี้ยงทั้งตัว เลี้ยงทั้งใจหัวใจด้วย หัวใจมันคิดไม่ดีขึ้นมา คิดจะสีกคิดไปทางโลก ท่าน กระหนาบแล้ว

นี่พูดถึงว่า ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ที่ดีไง ทีนี้เราจะบอกว่า เวลาสังคมพระ สังคมพระก็เป็นสังคมแบบทางโลกนั่นแหละ แต่มันเป็นที่อำนาจวาสนาของเราไง ถ้าอำนาจวาสนาของเรา คำว่า “อำนาจวาสนา” อาจารย์ที่ดีขนาดไหน หลวงปู่มั่นเป็นครูบา-อาจารย์ที่โลกนี้แสวงหา โลกนี้ต้องการทั้งนั้น แต่สมัยหลวงปู่มั่นท่านดำรงชีพอยู่มีพระเข้าไปเยอะเยอะ แล้วอยู่กับท่าน ไม่ได้ก็มี หนีจากท่านไปก็มี ท่านไล่ออกก็มี แล้วพระที่ท่านฝึกหัดขึ้นมาจนเป็นพระอรหันต์ก็ เยอะ มันเป็นที่ที่จะเข้ากันได้หรือเข้ากันไม่ได้ไง ถ้าเข้ากันได้มันชอบ ถ้าเข้ากันได้นะ ทำมาถูกหมดเลย ถ้าเข้ากันไม่ได้ทำอะไรผิดทั้งนั้นเลย มันเข้ากันโดยธาตุความชอบ แต่ถ้าเข้ากันได้ดี ๆ นะ โอ้ย! จะสุดยอดเลย พูดถึงว่าถ้าบวชนะ

ฉะนั้น เวลาบวชขึ้นมา เราจะบอกว่า บวชมาแล้วนะ สังคมพระนะเวลาที่ที่มีปัญหาทั้ง มันก็มีปัญหาแบบทางโลก เขาบอกว่า “เขาทำงานทางโลก เบื่อการรับผิชอบ เบื่อเพื่อน เบื่อที่ทำงาน เบื่อ เบื่อ” เวลาเบื่อกันไปอยู่กับพระ เพราะถ้าพระนะ ถ้าเราบวชแล้ว ถ้ามีพรรษาแล้ว เราออกวิเวก ออกปฏิบัติของเรา ออกวิเวกของเรานะ แต่ในสมัยปัจจุบันนี้โลกมันเจริญใจ เดียวนี้ในป่าในเขา เขาจะไม่ค่อยอนุญาตให้พระเข้าไปแล้ว เพราะพระที่เข้าไปแล้วไปทำสิ่งที่ไม่ดีก็เยอะในป่า ถ้าพระที่ดีๆ ขึ้นไป เขาอาศัยป่า เขาไม่ไปยึดป่า เขาอาศัยป่าเป็นที่ภาวนา เดียว เขาก็ย้ายไป เขาไม่ไปยึดกันหรือก ที่วิเวกเขาไปอาศัยสถานที่เป็นที่ภาวนา เสร็จแล้วเขาก็ เปลี่ยนที่ไปเรื่อยๆ เขาไม่ยึดหรือก แต่ใช้พวกที่เข้าไปยึดๆ มันก็มีปัญหาเหมือนกัน

ถ้ามีปัญหา เราต้องมองภาพกว้างไว้ว่าพระก็ไปทำกระทบทกระเทือนกับสังคม เหมือนกัน สังคมก็ทำกระทบทกระเทือนกับพระเหมือนกัน ต่างคนต่างไม่ไว้ใจกัน พอต่างคนต่าง ไม่ไว้ใจกัน เราก็ต้องมาคิดถึงตัวเราไป ว่าเราจะหวังให้เขาเชื่อใจเรา หวังให้เขาดูแลเรา มัน

เป็นไปไม่ได้หรอก เราก็ต้องอยู่ในศีลในธรรมของเรา อยู่ที่วาสนาของเรา ได้แค่ไหนก็แค่นั้น เขาจะอุปฐากดูแลแค่นั้น แต่เราก็พยายามภาวนาของเราเพื่อสัจจะความจริงของเรา โลกนี้มันซับซ้อนนัก

นี่พูดถึงว่าเวลาจะบวชเป็นพระนะ ถ้าพูดอย่างนี้จบปั๊บ อย่างนี้ผมไม่บวชดีกว่า ถ้าไม่บวชดีกว่าก็อยู่กับทางโลกนั้นไป ถ้าอยู่กับทางโลกไปนะ เราจะบอกว่า มันอยู่ที่เราคนเดียวเท่านั้นแหละ มันอยู่ที่เราคนเดียว คนที่จะเห็นดีเห็นงามยาก เห็นดีเห็นงามนี้ยากมาก แล้วเวลาจะบวชมาแล้ว คนที่จะเจ็บช้ำน้ำใจที่สุดคือพ่อแม่ เพราะพ่อแม่เสียลูกที่รักไป พ่อแม่เสียคนที่จะเป็นกำลังไปคนหนึ่ง พ่อแม่จะสะเทือนมาก

แต่ถ้าคนที่พ่อแม่ที่เป็นธรรมนะ ก็ต้องบอกว่าเป็นวาสนาของเขา เป็นวาสนาของเขา เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะร่วมกัน แต่ถ้าใครมีโสดีย์มีความคิดที่จะทำคุณประโยชน์ ถ้าเราจะส่งเสริมได้ เราควรส่งเสริม แต่คนที่เจ็บช้ำน้ำใจที่สุดคือพ่อแม่แน่นอน **ของรักที่สุดในชีวิตนะ คนที่มีลูก ลูกคือแก้วตาดวงใจของพ่อแม่ แล้วต้องหลุดไปจากมือเรา เป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนใจที่สุด** แต่เราจะแลกมาด้วยการบวชและประพฤติปฏิบัติให้ได้ **คุณธรรมขึ้นมา ให้พ่อแม่ได้บุญกุศลมากที่สุด ให้พ่อแม่ เห็นใหม่**

ดูสิ พระพุทธเจ้ายังไปโปรดพ่อแม่จนเป็นพระอรหันต์ ไปโปรดแม่บนดุสิต ครูบาอาจารย์เราท่านพยายามจะไปโปรด แต่บางองค์พ่อแม่ท่านก็ไม่ยอมรับ ท่านไม่ยอมรับ ก็เลือดเนื้อเชื้อไขของท่าน เราเกิดมาจากเลือดเนื้อเชื้อไขของท่านนะ ไช้ของแม่ สเปิร์มของพ่อ มาด้วยเวรด้วยกรรม รวมลงเป็นในร่างกายของเรา แล้วเราเอามาค้าจุนศาสนา แล้วเรามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ทำไมพ่อแม่จะไม่ได้บุญ แต่เจ็บช้ำน้ำใจหรือไม่ เจ็บ โลกนี้ไม่มีของฟรี พระพุทธเจ้าออกบวช พระเจ้าสุทโธทนะทุกข์มาก พระเจ้าสุทโธทนะทุกข์มาก แต่! แต่มันต้องมีการเสียสละ ถ้าไม่มีการเสียสละ เราก็จะไม่ได้สิ่งใดมา นี่พูดถึงนี้ความเห็นเรานะ แล้วเรื่องของโยม โยมต้องพิจารณาเอา จบ

ถาม : เรื่อง “กรรมฐานสำหรับผู้ป่วย”

กราบนมัสการพระอาจารย์ครับ

ผมขอความเมตตาจากพระอาจารย์เรื่องตอนนี้คุณพ่อป่วย แต่อยากฝึกหัดนั่งสมาธิ ต้องให้เขาใช้กรรมฐานข้อไหนดีครับ ตอนนี้พ่อใช้พุทโธกับลมหายใจครับ แต่แกบอกได้ไม่นาน เพราะเจ็บ ไม่ค่อยไหว เวลาผมลองแนะนำดูท่านก็บอกว่าขอแบบง่ายๆ ไม่เอาอะไรเยอะ จำไม่ได้แล้วจะงง โดยปกติคุณพ่อไม่ค่อยฟังใคร

ปล. พ่อผมเพิ่งฝึกหัดใหม่ครับ

ตอบ : ถ้าพูดถึงผู้ฝึกหัดปฏิบัติใหม่ ยิ่งคนเฒ่าคนแก่ คนเฒ่าคนแก่แนะนำเห็นใจ น่าเห็นใจ อย่างหนึ่งคนเฒ่าคนแก่ คนเฒ่าคนแก่ประสบการณ์ชีวิตมันเยอะ นี่ประสบการณ์ชีวิตเยอะ มันก็เลยมีปัญญาเยอะ คิดว่าตัวเองมีปัญญาเยอะนั่นคือสัญญา คนเฒ่าคนแก่ เวลากรรมฐานเขาบอกคนเฒ่าคนแก่เหมือนคนเป็นโรคภัยไข้เจ็บมาก มันมีสัญญามาก

ฉะนั้น เวลาเขาจะฝึกหัด พยายามให้ง่ายๆ ที่สุด หายใจเข้านิกพุท หายใจออก นิกโธ ถูกต้องดีที่สุดในแล้ว แล้วถ้าบอกว่าเขาทำไม่ได้ ทำไม่ได้สิ ทำไม่ได้เพราะสิ่งนี้เราไม่เคยทำไง นี่ยังดีนะ คนที่ทำได้ ทำได้ เพราะตอนนี้คุณพ่อป่วยครับ เพราะคนเจ็บไข้ได้ป่วยคนที่ จะต้องไปเผชิญกับโลกหน้ามันละล้าละล้งนะ มันรู้ว่าจะต้องไป มันไม่มีสมบัติสิ่งใดไป ถ้าไม่มีสมบัติสิ่งใดมันอยากทำ ถ้าอยากทำขึ้นมา หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ ถ้ามีอำนาจวาสนา เอาสิ่งนี้ตามไป เอาสิ่งนี้แนบกับจิตไป

ถ้าสิ่งนี้แนบกับจิตนะ เรามีพระพุทธเจ้าไปกับเรา เรามีพุทธะไปกับเรา อยู่ที่ ไหนมีพุทโธ มีพระพุทธเจ้าคุ้มครองเรา อยู่ที่ไหนก็ได้ บอกให้ท่านเลยบอกให้หายใจ เข้านิกพุท หายใจออกนิกโธง่ายที่สุดแล้ว หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ แล้ว อธิบายบอก พุทโธคือชื่อพระพุทธเจ้า เป็นศาสดาของเราไง ทำวจุโลกบาลทั้ง ๔ ไป เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า สัญญาไว้กับองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ถ้าใครระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เขาจะคุ้มครองดูแล ไม่ให้เข้ามารบกวน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลูกศิษย์ลูกหาเป็นท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ พระอินทร์ พรหม เป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้าหมดเลย แล้วเราก็เป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า เราอยู่กับพระพุทธเจ้า เราจะบอกว่าให้อธิบายอย่างที่เราพูดให้พอฟังๆ เพราะคนมันอยากมีที่พึ่งไง ถ้าอยากมีที่พึ่ง เรากำหนดหายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ เรามีพุทธานุสติ เรามีองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เรามีองค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่กับเรา หัดทำอย่างนี้ง่ายที่สุด แล้วควรทำด้วย

กรรมฐานสำหรับผู้ป่วย แล้วถ้าพุทโธๆ จนจิตสงบแล้ว ร่างกายมันฟื้นฟูมาเดี๋ยวหายป่วย ถ้าไม่หายป่วยเรามีพุทโธของเรา ถึงวาระแล้วก็ให้เรามีบุญกุศลเป็นที่พึ่งไปนี้พูดถึง เห็นไหม เราเป็นชาวพุทโธไง เราเป็นชาวพุทโธ เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่าเสียใจ อย่ารำพึงรำพันถึงกัน ให้ความรักถึงกันด้วย ด้วยบุญกุศล ด้วยคุณงามความดี เราทำคุณงามความดีถึงกัน แล้วเราระลึกถึงกันด้วยคุณงามความดี นี่เป็นสมบัติของชาวพุทโธ เอวัง